

STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA STROJNÍ A ELEKTROTECHNICKÁ  
A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA, LIBEREC 1, Masarykova 3

Masarykova 3, 460 84 Liberec 1, tel. 485 100 113, fax 485 100 063, e-mail sekretariat@pslib.cz, <http://www.pslib.cz>

---



# Moje zkušenosti s OS

*aneb jak jsem přecházel na Linux*



vypracoval: Jindřich Vrba  
třída: V1  
dne: 10. dubna 2004

## Obsah

Seznamování s OS.....	3
MS-DOS.....	3
Windows 95.....	3
Windows 98.....	4
Win98 SE.....	4
Windows 2000.....	5
Můj první Linux.....	5
Můj druhý Linux.....	6
Mandrake Linux 9.0.....	7
Windows XP.....	8
Mandrake Linux 9.2.....	9
Windows ME.....	10
Dodatek.....	10
Méně známé rozdíly mezi Windows a Linux.....	11
Zdroje (obrázky).....	12

# Seznamování s OS

V tomto článku bych chtěl popsat, jak jsem se postupně seznamoval s operačními systémy. Od DOS přes Windows až k Linuxu. Nechci nic popularizovat, často se setkávám s tím, že někdo tvrdí, že Linux je prostě nejlepší a Windows je k ničemu. Proti takovým lidem se zase postaví druhý tábor lidí, kteří tvrdí, že nejlepší jsou právě ty jejich Windows. To nevede nikam, každý si myslí svoje.

Tímto textem bych chtěl ukázat, jak je těžké přejít na Linux, pro někoho kdo umí ve Windows. (Spíš jak to bylo těžké. Dnes už je Linux někde jinde a už to takový problém nebude, ale to by mělo být z textu snad pochopitelné.) Dále bych chtěl popsat jaké má který systém výhody a nevýhody.

Budu popisovat postupně, jak jsem který systém zkoušel. Nebudu zde uvádět např. Windows NT, protože jsem je nikdy neměl nainstalované a není to systém pro domácí použití. Nebudu ani popisovat OS/2 (Warp), neboť je v Čechách používá jen málokdo.

## MS-DOS

První systém se kterým jsem se seznámil, byl MS-DOS. V té době jsem ještě neměl počítač, DOS jsme se učili používat ve škole. Základní příkazy, okno souborového manažeru M602, grafický program Zebra. Z dnešního pohledu nic extra, ale i tak mě to nadchlo. Rozhodl jsem se, že si jednou počítač také pořídím.

## Windows 95

Nebudu popisovat, jak jsem se seznámil s Windows typu 3.11. Byla to vlastně jen nadstavba DOSu, moc jsem v nich nepobyl a co si pamatuji, tak toho v nich ani moc nebylo. Nějaký ten textový editor a hra mě moc nenadchly, protože to jsem měl v DOSu taky. Rovnou přejdu k tomu, když jsem si pořídil první počítač. Typuji, že to bylo někdy v roce 1995, protože žhavá novinka byly zrovna Windows 95.

Windows 95 byly super. Všechno tam bylo daleko jednodušší než v DOSu a bylo to krásně grafické. První čtvrt rok jsem nedělal na počítači v podstatě nic jiného, než že jsem prozkoumával systém. Troufám si tvrdit, že během této doby jsem se v nich stal „odbomíkem“. Dokázal jsem poradit v podstatě komukoliv, co kde nastavit.

První Windows 95 mi fungovaly asi půl roku. Ne že by se občas nezasekly, ale nebylo to zas tak strašné. Také jsem toho v nich moc nedělal. Poté, co jsem prozkoumal „celý“ systém, už jsem víceméně hrál jen hry. Po půl roce však byly Windows 95 krizové. Každý druhý start se nepodařil a věděl jsem, do kterých menu nemám strkat nos, aby mi Windows nevytuhly. Během krátké doby jsem se naučil opravovat Windows 95 v nouzovém režimu a v DOSu. Také jsem zjistil, že nápověda ve Windows je naprosto k ničemu. Většinou jsem tam nenašel nic, co by mi pomohlo, a když už ano, musel jsem se prohlodat hromadou „omáčky“, která pochybuji, že by vůbec mohla být někomu k něčemu dobrá. Většinou tam bylo napsáno jen jak je Windows super, což jsem ale už věděl. Později jsem ještě několikrát nápovědu k Windows spustil, ale zjistil jsem, že mi to nepomůže. Dnes už se nápovědě k Windows zásadně vyhýbám.

Bohužel už to však nešlo dál a musel jsem Windows přeinstalovat. Dost jsem se toho bál, protože mi známí říkali, že to je jen pro profesionály, že si u toho můžu poškodit hardware a tak podobně. Tak jsem spustil instalaci a zjistil, že to tak hrozné nebude. Nové Windows 95 jsem si nainstaloval do adresáře Windows.000, jelikož adresář Windows už jsem měl. Instalátor tvrdil, že to je naprosto v pořádku a že to nebude dělat problémy. Věřil jsem mu.

První spuštění Windows se mi vůbec nelíbilo, v 16ti barvách a nejhorším rozlišení to není nic extra. Ale bral jsem to jako nutnost. Chvilku mi trvalo, než jsem si nainstaloval všechnu hardware, ale nakonec se podařilo (největší problém byla zvuková karta na ISA sběrnici). První instalace mi vydržela asi dva měsíce. Během té doby jsem zjistil, že nemám věřit všemu, co Microsoft tvrdí. Například použít pro instalaci Windows jiný adresář, než přímo Windows, není opravdu dobrý nápad. K existujícímu adresáři Windows.000 jsem stejně musel vytvořit další adresář Windows. Některé věci si potom systém dával do jednoho a jiné věci do druhého.

## **Windows 98**

Ještě párkrát jsem nainstaloval Windows 95, ale potom se objevily Windows 98. Microsoft tvrdil, že jsou lepší, rychlejší, mají lepší podporu pro hardware, a tak jsem neodolal a nainstaloval si tentokrát je. Během instalace mě utvrdily, že opravdu budou lepší než Win95. Bylo to všude napsáno a o ničem jiném se tam nemluvilo. I ta instalace byla lépe provedená. (Nejprve jsem zkoušel spustit instalaci Win98 z Win95 a jen aktualizovat na novější systém. To ale příšerně snížilo stabilitu nového systému, takže jsem se během pár dní odhodlal k normální instalaci.)

Na počítači jsem začal pracovat čím dál tím více a potřeboval jsem více programů. Přišlo mi, že Win95 byly stabilnější a navíc v těchto nových Win98 mi neběžely všechny hry jako dříve. Proto jsem se jednoho krásného dne, když už mi po několikáté spadly Win98 rozhodl, že si opět nainstaluji Win95.

Bohužel po tom, co jsem si do Win95 nainstaloval stejné množství softwaru jako do Win98, byly naprosto nestabilní. Takže jsem to nakonec udělal tak, že jsem měl na jednom počítači jak Win95 tak Win98. Win98 na všechno a Win95 na to, co ve Win98 nefungovalo. Bylo to pěkné řešení, byl jsem celkem spokojen, ale stálo mě to místo na disku a musel jsem udržovat dva systémy. Takže jsem po nějaké době Win95 smazal (i s hrami které mi ve Win98 neběžely) a pracoval zas už jen ve Win98.

## **Win98 SE**

Když se objevily Win98 SE (second edition – druhé vydání), hodně lidí na ně přecházelo. Tak jsem přešel taky. Zformátoval jsem disk (Zjistil jsem, že zformátováním disku se o hodně zvýší stabilita systému a vydrží tak 3x déle. Ideální je rozdělit si disk alespoň na dva. Když se potom disk C zformátuje, můžete si bez problémů nechat data na disku D.) a nainstaloval.

Na první pohled byly sice Win98 SE stejné, ale brzy jsem zjistil, že jsou mnohem stabilnější a vydrží déle. Opět jsem měl dobrý pocit, že se Microsoftu povedla dobrá práce.

## Windows 2000

První zmínky o Win2000 vypadaly velice slibně. Win2000 měli být na novém jádru, měla se opět zvýšit stabilita atd. V té době jsem měl Win98 SE, byl jsem s nimi spokojen a těšil jsem se, že bude opět něco lepšího. Věřil jsem, že Win2000 bude něco dokonalého, když to má být lepší než Win98 SE.

V anglické verzi už Win2000 nějakou dobu byly. Já jsem si chtěl počkat na českou verzi, protože anglicky jsem ještě moc neuměl. Ale byli lidé, kterým anglická verze nevadila. Ti měli šanci otestovat nový systém dříve než většina ostatních. A tak jsem jednou, při čtení časopisu Score (možná to byl jiný časopis), narazil na recenzi Win2000. Ihned jsem se pustil do čtení, ale k mému údivu jsem v recenzi nenašel moc chvály, spíše naopak. Spoustu softwaru zde najednou nefungovalo. A hlavně většina (opravdu většina) her zde nefungovala. Našel jsem zde seznam her na dvě strany A4, které nefungují. Tak jsem si ten seznam prošel a zjistil, že zde vlastně fungují jen hry od Microsoftu (s určitými výjimkami).

Takže jsem zůstal u Win98 SE.

## Můj první Linux

Už když jsem začínal pracovat v DOSu jsem věděl, že není jenom DOS. Věděl jsem i o UNIXu a OS/2. Ale nikdo z mého okolí nevěděl o moc víc než já (čili jen to, že něco takového je). Hlavně jsem si podle toho, co tvrdil Microsoft, myslel, že jen Windows jsou grafické a že to ostatní je pouze textové. Textový systém jsem samozřejmě nechtěl, k čemu by mi to bylo?

Ale občas jsem četl o Linuxu v Chipu a PC-Worldu. Nebyly to moc dlouhé články, ale pochytil jsem z nich, že to není pouze textový systém, ale že má jakousi grafickou nadstavbu (takže jsem čekal něco jako Win 3.11 nad DOSem).

Jednou se ale v PC-Worldu objevilo instalační CD na Linux RedHat (už nevím jaká verze). Samozřejmě jsem to chtěl zkusit! Bohužel už si nepamatuji, jak vypadala instalace na RedHat, pamatuji si pouze, že když jsem spustil nainstalovaný systém, tak se mi nainstaloval v textovém režimu (ne moc odlišného od DOSu) a chtěl po mě uživatelské jméno a heslo pro vstup do systému. To mě docela zmátlo, protože jsem při instalaci nic takového nezadával. Přečetl jsem si tedy článek o instalaci, v časopise, ke kterému jsem Linux dostal. Pochopil jsem, že se mám přihlásit jako root, ale heslo jsem neobjevil. Zkoušel jsem jako heslo všechno možné (jako třeba Linux, root atp.), ale bylo to marné.

Kdosi, kdo už měl s Linuxem nějaké zkušenosti mi poradil ať tomu dám chvilku času, že to bude fungovat. Ve Windows se takhle některé problémy řešit daly, ale v Linuxu ne. Takže jsem RedHat odinstaloval (už si nepamatuji jak) a dále jsem používal Windows. Asi by chtělo poznamenat, že jsem je nemusel znovu instalovat. Zvládly běžet na jednom počítači s Linuxem.

RedHatu jsem se ještě dlouho po této zkušenosti vyhýbal.

## Můj druhý Linux

Předchozí zkušenost mě úplně neodradila a byl jsem stále zvědavý. Asi měsíc po fiasku s RedHatem, se u časopisu Chip objevilo instalační CD na SuSE Linux 6.4. O tomto Linuxu už si toho pamatuji více, nějakou dobu jsem ho používal.

Když jsem spouštěl instalaci, měl jsem z toho smíšené pocity. Byl jsem na Linux zvědavý, ale bál jsem se, že to dopadne jako RedHat. Dal jsem CD do mechaniky a spustil instalaci. Byl jsem seznámen s tím, že to není pro laiky, ale na tuto hlášku jsem byl z Windows už zvyklý. Ve Windows to znamenalo, že to není úplně primitivní, ale jen jednoduché. Jelikož jsem měl málo operační paměti, nabídl mi instalátor jen textovou instalaci. Dost jsem se toho bál, protože jsem slyšel, že to je hrozně obtížné. Některým věcem jsem sice nerozuměl, ale i tak jsem si SuSE zvládl nainstalovat. Když jsem se dostal ke kroku přidání uživatele, začal jsem věřit, že mě nepotká ten problém jako minule. Zadal jsem si heslo pro roota (i když jsem moc nechápal k čemu je root dobrý), a potom pro uživatele.

Po instalaci jsem spustil systém a naběhl mi do textového režimu (stejně jako u RedHat). Přihlásil jsem se a mohl jsem začít. Bohužel neznal jsem moc příkazů, a tak jsem začal zkoušet. Nejdříve příkazy z DOSu - to fungovalo. To jsem čekal, neboť jsem se už dříve dozvěděl, že DOS je jen nepovedená kopie UNIXu. Takže jsem si prohlédl strukturu adresářů. To mě moc dlouho nebavilo, hlavně jsem nikde nenašel žádný soubor s příponou exe, tak jsem nevěděl co dělat dál. Zkoušel jsem takové příkazy jako help, klávesu F1 atd. Na některé věci jsem přišel, už jsem mohl v Linuxu i něco dělat. Ale na Windows to jaksi nemělo.

Nezjistil jsem, jak spustit grafický režim a jak Linux vypnout. V nápovědě jsem zjistil, že se to dělá pomocí příkazu shutdown, ale když jsem tento příkaz zadal, vyskočilo na mě dvě stránky parametrů, které se dají použít. (i přesto, že se shutdown na vypnutí počítače použít dá, příkaz poweroff je mnohem vhodnější)

Jako uživatel Windows jsem považoval za zbytečnost číst dokumentaci na internetu, takže jsem ji četl, jen když už jsem opravdu na nic přijít nemohl. I přesto, že jsem to čtení dokumentací flákal, dozvěděl jsem se, že pokud budu instalovat Linux v grafickém režimu, tak se mi pravděpodobně v grafickém režimu také spustí.

Takže jsem si půjčil trochu operační paměti od kamaráda a šel na to. Spustila se mi grafická instalace, která mi (kupodivu :-)) přišla o dost přívětivější. Po instalaci jsem spustil systém a opravdu mi naběhl graficky. Po přihlášení se mi spustil graficky celkem přívětivý systém (ne tolik přívětivý jako Windows 98, ale o hodně lepší než textově). Ani jsem nečekal, že to bude tak dobré (přece jenom jsem čekal něco ve stylu Windows 3.11).

První zádrhel byl, když jsem něco spustil. Mohl jsem si sice nastavit různé věci, ale okna s nastavením byla tak velká, že jsem se myší nedostal na tlačítko Ok nebo storno. Snažil jsem se to řešit pomocí tabelátoru. Ale ne vždy jsem se trefil na ok, takže to nebylo moc vhodné. Nutně jsem potřeboval změnit rozlišení monitoru na vyšší, abych mohl vůbec začít něco dělat. To nastavení v grafickém režimu sice bylo, ale nevešlo se mi na obrazovku, takže jsem nevěděl co nastavuji. V textovém režimu jsem zase nevěděl, jak to nastavit.

A tak jsem byl nucen, zase si po delší době prohlédnout dokumentaci na internetu. Zjistil jsem, že v SuSE existuje výborný konfigurační nástroj YaST. Tedy o něm už jsem věděl, ale přišel jsem na to, že existuje i textová verze tohoto nástroje.

Skočil jsem do textového režimu a YaST spustil. Nastavit rozlišení nebyl problém, pak už jsem jen spustil grafický režim a bylo hotovo. Mohl jsem začít pořádně prozkoumávat Linux. Různá nastavení, změny vzhledu grafického režimu atd. V rozlišení 800x600 se mi většina nastavení vešla na obrazovku (po tom co jsem nechal skrýt spodní panel). Tohle je jeden z velkých problémů Linuxu, ačkoliv o něm pravděpodobně nenaleznete ani zmínku. Ideální je rozlišení 1024x768 a větší. Čili alespoň 15" monitor. (Poznámka: V dnešní době už používám jiný Linux, zkoušel jsem to provozovat na rozlišení 800x600 a je to podstatně lepší než dříve. Ale kdybych se měl rozhodnout jestli používat Linux nebo Windows na rozlišení 800x600, tak by po grafické stránce Windows určitě vyhrál. V rozlišení 640x480 se podle mne Linux v grafickém režimu provozovat nedá.)

Tento Linux jsem měl nainstalován asi půl roku. Spouštěl jsem ho zhruba jednou do týdne a celkově jsem ho měl spíš na to, abych si ho mohl prohlédnout, než abych v něm něco tvořil. Ani jsem pro něj nainstaloval žádný další software. Z hardwaru, který jsem měl na svém počítači jsem nerozchodil modem (později jsem zjistil, že to je WinModem a že to tudíž v Linuxu ani rozchodit nepůjde) a zvukovou kartu (ostatně kdybych byl začátečník ve Windows, tak bych tam mojí zvukovou kartu na ISA také nerozběhal). Dále jsem přišel na to, že je hloupost, to co jsem slyšel o nekompatibilitě formátů Windows a Linux. Myslím tím například to, že by v Linuxu nešly otevřít soubory s příponou bmp, mp3, avi, mpg nebo txt. To samozřejmě jde. Některé přípony otevřít nelze, ale to jen díky tomu, že si na ně Microsoft udělal licenci. Microsoft se takto snaží přesvědčit lidi, že Windows jsou nejlepší, neboť tyto formáty otevřete pouze softwarem od Microsoft. Co na to říct?

## Mandrake Linux 9.0

Můj třetí Linux. Verze na 3 CD. Jako první mě překvapilo grafické provedení instalace, na to jsem nebyl z Windows ani předchozích Linuxů zvyklý. V instalaci bylo také obsaženo více softwaru. Jako uživateli Windows mě to přišlo taktéž nezvyklé. Bylo to asi jako kdybych si nainstaloval Windows a už bych měl v instalaci zahrnut Winamp, vypalovací software, Office, Partition Magic, Windows Commander, všechny kodeky, přehrávač na video, přehrávač na DVD a vůbec všechno, co jsem kdy potřeboval. Chyběl mi zde jen nějaký příjemnější přehrávač videa. Ten jsem si stáhl a i nainstaloval. Instalace nového software je podstatně složitější než ve Windows, usnadňují to ale rpm balíčky (popíšu později).



*MPlayer - přehrávač videa pro Linux*

Co se mi nepodařilo zprovoznit, byl modem a grafická karta s podporou 3D (fungovalo jako klasická grafická karta). Občas se mi stalo, že spadla nějaká aplikace, ale nikdy celý systém ani grafický režim. Později jsem zjistil, že ty aplikace padají proto, že tato verze systému je vývojová. To mi až tolik nevadilo, protože to bylo stále stabilnější než Windows.

Tento systém jsem používal skoro rok, aniž bych ho musel přinstalovat. Tedy jednou jsem musel. Potřeboval jsem rozšířit velikost disku pro Linux. Použil jsem na to Partition Magic 7 ve Windows. Bohužel po přerozdělení disku se mi spolu pohádaly Linux, Windows a Partition Magic. Každý z nich měl jinou představu o tom, jak by to mělo správně vypadat a skončilo to tím, že mi Partition Magic zrušil Linuxový FS (souborový systém). Později jsem zjistil, že v Partition Magic ve verzi 7 je nějaká chyba.

## Windows XP

S tímto systémem jsem se setkal poprvé na koleji na Strahově. Měl je nainstalované spolubydlíci. Já jsem v té době neměl vlastní počítač, a tak jsem používal počítač jeho, čili Win XP. Graficky mi tento systém přišel hezčí než Win98. Bylo zde spoustu věcí vymyšleno lépe, měl podporu novějšího hardware atd.

Ale pamatuji si, že spolubydlíci každé dva měsíce tento systém přestavovali. Já osobně bych to dělal každý měsíc, když jsem viděl, jak je nestabilní. Měl obrovský problém s kodeky, kolikrát mu při přehrávání videa spadl přehrávač (někdy i každých pět minut), což není použitelné.

Později jsem si přinesl vlastní počítač s Win98 SE a měl jsem mnohem méně problémů než on. Taky jsem musel občas přinstalovat, ale co je moc, to je moc. Další jeho problém byly viry. Tvůrci virů se rozhodli, že budou vytvářet viry hlavně pro Win XP (asi se jim nelíbily a taky asi nebyl moc problém tento systém napadnout), a tak měl spolubydlíci další problémy s viry. Antivirový systém ho moc ochránit nedokázal, ačkoliv já jsem byl víceméně bez problémů.

Jak šel čas, zjistil jsem, že moje Win98 SE nebude možno používat neustále. Mají čím dál tím horší podporu a Microsoft už nekontroluje pro ně určené ovladače. Díky tomu jsou čím dál tím méně stabilní. Poslední dobou jsem musel instalovat Win98 SE i dvakrát za čtvrt roku, což je dosti únavné. Také se mi bohužel začínalo stávat, že mi Win98 SE padaly hned poté co jsem je nainstaloval a přidal všechn potřebný software. Některé ovladače mi už nešly nainstalovat díky instalační službě (instalátor pro Windows). Instalátor po mě chtěl novější instalační službu i přesto, že jsem měl nejnovější. Podíval jsem se tedy na webové stránky Microsoftu, řešení jsem nenašel a tak jsem napsal e-mail technické podpoře Microsoft. Dodnes se mi nedostalo odpovědi (ani třeba že netuší proč). To mi nepřijde jako správné chování k zákazníkovi. Od té doby jsem už za žádný software od Microsoft nezaplatil ani korunu.

Nestabilita Win98 SE mě přinutila k tomu, abych si pořídil nový systém. I přesto, že jsem měl špatné zkušenosti s Win XP, jsem dal na radu jiných kamarádů, kteří tvrdili, že to je výborný stabilní systém a že v nich je lepší bezpečnost než ve Win98 SE. Tudíž jsem si domů přinesl Win XP a pustil se do instalace.

Instalace mi přišla pěkná, provázela mě dokonce hudba, což mě příjemně překvapilo. Co mě překvapilo nepříjemně, byly možnosti instalace. Akorát jsem odklikával myší, žádný výběr jsem neměl. Ani jsem si nemohl vybrat, které části chci nainstalovat a které ne a to i přesto, že jsem instaloval Win XP profesional.

Po spuštění byly XP docela hezké, trochu jako kanárek, ale každý má jiný vkus. Přenastavil jsem si vizáž podle svých představ a podíval se do nastavení. Zjistil jsem, že nebyl rozpoznán modem, ačkoliv u dřívějších verzí Windows vždy fungoval. Snažil jsem se modem zprovoznit, ale nepodařilo se mi to. Další věc, co mě nenadchla, bylo, když se mi počítač přepnul do režimu spánku. Pohnul jsem myší, počítač se začal probouzet a najednou se restartoval. Po opětovném startu se spustil scandisk (program pro opravu disku) a nahlásil, že nemůže pokračovat, neboť se objevila kritická chyba a ať kontaktuji Microsoft (podle dřívějších zkušeností by to bylo asi zbytečné). Na to, že jsem měl spuštěné Windows XP teprve 2 hodiny, to bylo docela silné kafe. Hned další den jsem je smazal. Kamarád se mi hrozně divil a říkal, že stačilo udělat obnovu systému (nepochopil, že přece nebudu dělat obnovu hned potom, co jsem je nainstaloval).

Později jsem zjistil, že ne všichni mají takový problém jako já a na některém hardwaru fungují dobře. Také jsem slyšel názor, že existují jen dva tábory lidí vzhledem k Win XP, jedni je milují, ti druzí nenávidí, nic mezi tím.

## Mandrake Linux 9.2

Po tom, co jsem zjistil, že jsou pro mě Win XP nepoužitelné, jsem přemýšlel, jaký operační systém budu používat. Win2000 nepřipadaly v úvahu, protože jsou na stejném jádře jako Win XP a Win 98 SE pomalu ztrácely podporu. Jako jediné východisko jsem viděl v tom, že se naučím používat Linux.

V té době jsem měl sice nainstalován Mandrake Linux 9.0, ale spoustu věcí mi zde nefungovalo (modem a podpora 3D u grafické karty) a od vydání tohoto systému už uběhly skoro 2 roky, a tak jsem šáhl po něčem novějším.

Stáhl jsem si druhou vývojovou verzi Mandrake Linux 9.2, která byla na 4 CD. Na vývojovou (sice druhou ale i tak) verzi je to velice stabilní systém. Používám ho teprve měsíc a zatím jsem zaznamenal 3 pády aplikací, poprvé mi spadl xmms (linuxový Winamp), když jsem si spustil 6 vizualizací najednou, později Mozilla (webový prohlížeč), když jsem testoval, co všechno umí a kolik toho unese a nakonec jednou OpenOffice (netuším proč). Když to porovná s Windows, které se mi zasekávaly denně, přijde mi to jako kvalitní systém.



Winamp - přehrávač pod Windows



Xmms - přehrávač pod Linux

Ovladače na grafickou kartu už byly v instalaci obsaženy, takže jsem se nemusel o nic starat. Modem mi dal trochu práce, stáhl jsem si ovladače od dovozce pro ČR a k tomu i manuál. Zabralo mi to se čtením manuálu asi hodinu, ale ten čas jsem zase ušetřil při konfiguraci připojení, které mi přišlo jednodušší než ve Windows.

## Windows ME

Windows ME jsem si nainstaloval jako náhradu za Win98 SE. Našel jsem zde spoustu zjednodušení pro laiky, mezi největší a nejlepší zjednodušení bych zařadil vyhledávání ovladačů při instalování nového hardware. Nemusíte instalátoru říkat, kde se ovladače nacházejí a on si je najde sám. Prohledá celý disk i CD-ROM mechaniky a nabídne vám řešení. Sice chvíli trvá, než se všechna media prohledají, ale nemusíte pracně prohledávat CD, kam že vlastně ten výrobce ovladače schoval.

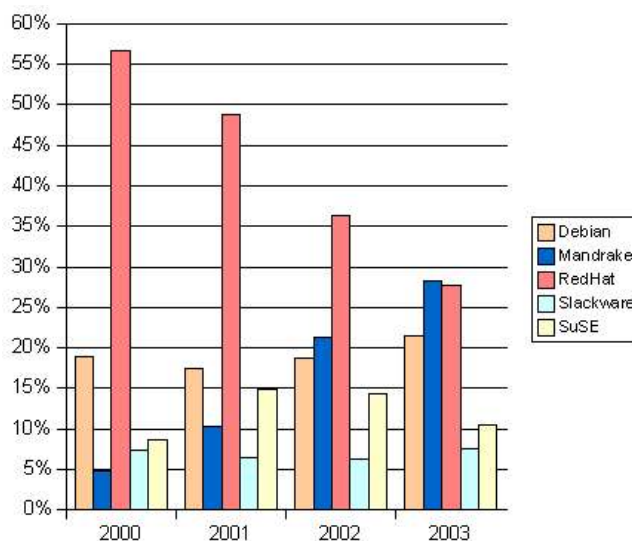
Nepotěšilo mě zde, že se o mě systém staral až moc. Snažil se mě ušetřit co nejvíce práce a spoustu věcí dělal automaticky, díky tomu jsem neměl takový přehled o tom, co se v systému děje. Také jsem měl problém s ovladači grafické karty, což mělo špatný vliv na stabilitu systému. Po tom, co jsem použil stejné ovladače jako ve Win98 (to by mělo fungovat, neboť mají stejné jádro), mě začaly Win ME padat. Nepomohlo ani použít jiné ovladače, neboť některé části původních ovladačů se v systému stále držely a nedařilo se mi je odstranit (snažil jsem se o to i v režimu MS-DOS, ale Windows ME si vždy našly nějakou zálohu těchto souborů a opět vše obnovily).

Z těchto důvodů jsem se později opět vrátil k tandemu Windows 98 SE a Mandrake Linux 9.2.

## Dodatek

Prosím nemyslete si, že pokud si nainstalujete jakýkoliv Linux, že vám půjde všechno tak hladce (nebo naopak obtížně) jako mě u určité distribuce.

Pokud byste chtěli přejít na Linux z Windows, doporučuji Mandrake, RedHat (Fedora Core) a SuSE. To jsou asi nejjednodušší Linuxy. RedHat měl donedávna asi nejlepší podporu celosvětově, z něj se vyvinul Mandrake a tuším i SuSE. Nejvíce uživatelů má momentálně asi Mandrake, ke kterému přechází spousta uživatelů z RedHat, je to komerční Linux, ale existují i nekomerční verze. SuSE Linux je plně komerční Linux, má vynikající konfigurační nástroj, ale i přesto, že má v české republice „pobočku“, je to s jeho podporou (a i propagací) všelijaké.



Vývoj poměru distribucí

Naopak nejsložitější distribuce Linuxu jsou Debian a Slackware. Pokud si všechno chcete udělat ručně a chcete mít naprostý přehled o tom, co se v systému děje, poříd'te si tyto distribuce.

Co bych chtěl dále podotknout, je hloupost říkat, že v Linuxu může pracovat jen expert. V Linuxu může pracovat laik stejně jako ve Windows. Pokud je někdo laik, nedokáže si nainstalovat ani Windows ani Linux. A pokud chce pracovat třeba v Office nebo si prohlížet obrázky, či poslouchat hudbu, stejně mu na to někdo musí nainstalovat software. Na používání jsou oba systémy stejně složité. Na konfiguraci je Linux mnohem složitější.

# Méně známé rozdíly mezi Windows a Linux

1) Když po čerstvé instalaci spustíte Windows, čekají vás ještě nějaké restarty. V Linuxu ne. (Já osobně jsem napočítal přes 30 restartů po instalaci Win98. Samotný systém potřebuje několikrát restartovat kvůli ovladačům, po aktualizaci antiviru potřebujete restartovat, při každé změně nastavení sítě musíte restartovat, po instalaci složitějšího softwaru musíte restartovat atd.) Ve Windows XP je toto řešeno proti Win98 mnohem lépe, lze se vejít i do 5ti restartů.

2) Poté, co si nainstalujete Linux, máte plně funkční systém s velkým množstvím software. Většinou už toho navíc moc nepotřebujete. Poté, co nainstalujete Windows, strávíte ještě spoustu času, než si nainstalujete vše co potřebujete.

Windows 98	40,83%
Windows 2000	21,03%
Windows XP	19,21%
Windows 95	6,64%
Windows ME	5,58%
Windows NT	4,71%
Linux	0,69%
Macintosh	0,64%
Jiný systém	0,51%

*Statistika přístupů na české servery za rok 2003.*

3) Není to sice moc důležité, ale dokáže to pokazit dojem. Po instalaci Windows se vám spustí systém v rozlišení 640x480 a v 16ti barvách. Linux se spustí tak, jak si to při instalaci nastavíte a to i přesto, že vaše grafická karta není podporována (to díky tomu, že v každé 3D kartě je obsažena základní 2D karta, která podporována určitě je).

4) Pokud se chcete dostat k datům ve Windows z Linuxu, není to problém (i přesto že se Microsoft snažil, aby to možné nebylo). Pokud k datům Linuxu z Windows, máte smůlu (Microsoft nepodporuje).

5) Ve Windows mají spustitelné soubory většinou příponu exe, v Linuxu soubory tohoto typu nespustíte (je to možné, ale potřebujete k tomu další software).

6) Ve Windows se dá celkem solidně pracovat i v rozlišení 640x480, v Linuxu je v grafické režimu toto rozlišení většinou nepoužitelné.

7) Pokud jste dostatečně zruční, zprovozníte ve Windows všechny hardware, v Linuxu některý hardware nezprovozníte. Například v Linuxu fungují spolehlivě jen klasické modemy (okolo 2000 Kč), většina Win modemů a soft modemů zde nefunguje. Je to chyba výrobců, neboť nechtějí uvolnit ovladače pro Linux (je to trochu obsáhlejší problém, na internetu se o tom dozvíte více).

8) Instalace programů ve Windows je podstatně jednodušší. V Linuxu si stáhnete zdrojové kódy a zkompilujete je, což je trochu problém. Usnadňují to balíčky rpm, kde už je software předkompilovaný, ale i tak je to ve Windows mnohem jednodušší. Druhá stránka této věci je, že ve Windows nikdy nedosáhnete takového výkonu jako v Linuxu. Ve Windows je totiž všechno software už předkompilovaný (pokud si nějaký software nevytvoříte a nezkompilujete sami). Jako příklad výkonového rozdílu bych uvedl přehrávání filmů v komprimaci DivX, na které ve Windows potřebujete minimálně Pentium na 500 MHz, v Linuxu si vystačíte s Pentiem na 250 MHz.

9) V Linuxu můžete mít občas problémy s českými znaky. Já osobně mám tento problém v OpenOffice (jen v menu), kde se mi místo některých znaků zobrazují jen okénka. Pravděpodobně je to kvůli tomu, že jsou OpenOffice multiplatformní. (Asi by stačilo nainstalovat do Linuxu fonty z Windows, což je otázka pár kliknutí, ale ještě jsem se k tomu neodhodlal.)

## Zdroje (obrázky)

<http://www.abclinuxu.cz/clanky/show/29247>

(článek z 12.6.2003)

<http://www.abclinuxu.cz/clanky/show/18039>

(článek z 25.2.2004)

## Abecední rejstřík

ISA.....7	root.....5	Windows 95.....3
Mandrake Linux.....7, 9	rpm.....7	Windows 98.....4
MPlayer.....7	shutdown.....6	Windows ME.....10
MS-DOS.....3	SuSE Linux.....6	Windows XP.....8
OS/2.....3, 5	UNIX.....6	WinModem.....7
Partition Magic.....8	viry.....8	YaST.....7
poweroff.....6	Win98 SE.....4	
RedHat.....5	Windows 2000.....5	